

Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881,
příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Autor: Mgr. Markéta Hupková

Pelhřimov 2022

1 MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Minimální preventivní program (dále jen MPP) je zpracováván na základě Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, č. j.: 20 006/2007 – 51, Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j.: 21291/2010 – 28

a Metodickým pokynem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: MSMT – 22294/2013 – 1 ve znění pozdějších předpisů.

MPP je programový dokument naší školy se zaměřením na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a na rozvoj jejich sociálně komunikativní dovednosti. Je kontinuální napříč celou základní školou. Jedná se o soustavu takových opatření, které napomáhají předcházet rizikovému chování žáků ohrožující jejich bezpečnost a i bezpečnost jejich okolí.

Cílem MPP je formovat osobnost žáka, aby byl schopen orientovat se v okolním světě, eliminovat případná rizika a učit se přebírat odpovědnost za své jednání.

Zaměřuje se především na předcházení následujících rizikových jevů v chování žáků:

- záškoláctví,
- šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus,
- kriminalita, delikvence,
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky),
- onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
- závislost na politickém a náboženském extremismu, netolismus (virtuální drogy) a patologickém hráčství (gambling).

Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí,
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
- ohrožování mravní výchovy mládeže,
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

MPP navazuje na Školní vzdělávací program „Cesta k sobě“ a Školní řád.

1.1 Charakteristika školy

Základní škola Osvození, příspěvková organizace byla otevřena v roce 1988. Škola je umístěna v pěkném prostředí na okrajové části města bez rušných silnic a nebezpečných křižovatek. Celý komplex školy se skládá z pavilonu 1. stupně (deset kmenových učeben + 1 přípravná třída) a z pavilonu 2. stupně (osm kmenových učeben), pavilonu vedení, pavilonu školní jídelny, pavilonu školní tělocvičny a venkovního sportovního areálu. Škola je bezbariérová, má k dispozici výtah a plošinu pro vozíčkáře.

Součástí školy je základní škola, školní družina a školní jídelna. Kapacita školy je 500 žáků a kapacita školní družiny 180 žáků.

Všechny kmenové třídy jsou umístěny v samostatných učebnách. Pro výuku se využívají odborné učebny: jazyková, přírodních věd, počítačová, kybernetiky, hudební výchovy, univerzální dílna a cvičná kuchyňka. Ve třídách jsou k dispozici interaktivní tabule a All in one. Pro výuku tělesné výchovy slouží vlastní prostorná tělocvična se samostatnými šatnami a sprchami, multifunkční hřiště.

Všichni pedagogičtí pracovníci mají přístup k PC a připojení k Internetu, možnost kopírování nebo využití tiskového centra bez omezení.

Školní družina má tři samostatné místnosti. V odpoledních hodinách probíhá činnost školní družiny v pěti třídách pavilonu 1. stupně a družina pro přípravnou třídu v kmenové učebně.

Žáci 2. stupně mají možnost být dohlídáni v polední pauze mezi dopoledním a odpoledním vyučováním pedagogy školy.

Schránka důvěry je umístěna vedle kabinetu školní družiny.

1.2 Základní údaje

Název a adresa školy:	Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881, příspěvková organizace
Školní preventivní tým:	
Jméno a příjmení ředitele školy:	Mgr. Šárka Třísková
E-mail:	info@zsospe.cz
Jméno a příjmení ŠMP:	Mgr. Markéta Hupková
E-mail:	hupkova@zsospe.cz
Specializační studium:	Dokončeno 15.6.2021
Jméno a příjmení výchovného poradce:	Mgr. Václav Lašťovička
E-mail:	lastovicka@zsospe.cz
Jméno a příjmení školního psychologa	Mgr. Zuzana Trpáková
E-mail:	trpakova@zsospe.cz

	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagogických pracovníků	Počet asistentů pedagoga	Počet školních asistentů	Počet vychovatelek
I. stupeň/ přípravná třída	10 + 1	235/15				
II. stupeň	8	217				
Celkem	19	467	31	12	0	4 + 2 (částečný úvazek)

1.3 Analýza výchozí situace

Ve spolupráci s vedením školy a ostatními pedagogickými pracovníky monitorujeme situaci ve škole. V případě zjištění rizikového chování jednáme okamžitě. Do řešení se zapojují jak třídní učitelé, tak zúčastnění pedagogové, kteří postupují důsledně a jednotně. Neprodleně telefonicky informujeme zákonného zástupce žáka, v případě nutnosti zveme rodiče do školy k projednání celé situace, spolupracujeme s PPP¹, OSPOD² a PČR³ při řešení konkrétních výskytů rizikového chování.

¹ PPP – pedagogicko – psychologická poradna

² OSPOD – odbor sociálně-právní ochrany dítěte

³ PČR – Policie České Republiky

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Na základě analýzy problematiky rizikového chování ve škole zjišťujeme aktuální stav, stanovíme příčiny rizikového chování a následně vytyčíme krátkodobé cíle MPP.

Ve školním roce 2021/22 jsme řešili rizikové chování již v první třídě, kdy se u 4 žáků projevovalo agresivní chování jak ke spolužákům, tak k vyučujícím, úmyslné narušování výuky, porušování ŠŘ⁴. K řešení rizikového chování byli svolávány schůzky se zákonnými zástupci, byla sepsána dohoda s žáky. Ve druhém ročníku jsme se jednalo o nevhodné chování, ve třetím ročníku porušování pravidel školního řádu řešeném výchovnou komisí, ve čtvrtém ročníku se projednávalo neplnění školních povinností a podvod s podpisem učitele způsobem řešení DTU⁵ a slovní urážka učitele řešená DŘŠ⁶. Na druhém stupni se převážně řešily problémy s užíváním a distribucí žvýkacího tabáku, za distribuci žvýkacího tabáku byla žákům udělena SZZCH⁷. V šestém ročníku byla udělena DŘŠ za držení elektronické cigarety a úmyslné lhaní. Nerespektování pokynů pedagogů řešené IVÝP⁸. V sedmém ročníku jsme se jednalo o nerespektování pokynů a nekázeň řešené NTU⁹, dlouhodobý negativní postoj ke vzdělávání, výchovné komise se zúčastnili rodiče, etoped a sociální pracovníce. V osmém ročníku jsme se projednávalo drzé chování k pedagogům a porušování školního řádu, způsob řešení schůzka se zákonným zástupcem, IVÝP a v jednom případě NTU. V devátém ročníku se jednalo o kouření na toaletách s postihem DŘŠ a sebevražedné tendence, které byly projednávány se zákonným zástupcem.

Tabulka četnosti a druhů RCh.¹⁰.

1. stupeň	Četnost RCh.	Druh RCh.	2. stupeň	Četnost RCh.	Druh RCh.
1. ročník	4	Agresivní chování, narušování výuky, porušování ŠŘ.	6. ročník	3	Nerespektování pokynů pedagogů. Úmyslné lhaní. Elektronická cigareta.
2. ročník	1	Nevhodné chování.	7. ročník	3	Nerespektování pokynů. Nekázeň. Distribuce žvýkacího tabáku.

⁴ ŠŘ – školní řád

⁵ DTU – důtka třídního učitele

⁶ DŘŠ – důtka ředitele školy

⁷ SZZCH – snížená známka z chování

⁸ IVÝP – individuální výchovný plán

⁹ NTU – napomenutí třídního učitele

¹⁰ RCh. – rizikové chování.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

					Negativní postoj k plnění školních povinností a zapojování se do výuky.
3. ročník	2	Porušování pravidel ŠŘ.	8. ročník	3	Narušování výuky. Porušování ŠŘ. Nerespektování pokynů učitele. Drzé chování k pedagogům.
4. ročník	2	Neplnění školních povinností. Podvod s podpisem učitele. Slovní urážka učitele.	9. ročník	6	Kouření. Distribuce žvýkacího tabáku. Sebevražedné tendence. Vysoká míra absence.
5. ročník	1	Dlouhodobá školní absence.			

1.3.1 Vnitřní zdroje školy

Vzhledem k tomu, že se škola nachází v okrajové části města na sídlišti, hrozí zde riziko vandalizmu a poškozování školního majetku. K rizikovým místům školy patří žákovské toalety, prostory školních šaten, šatny u tělocvičny, prostory v přízemí školy – zákoutí školních chodeb a prostory před budovou školy.

K předcházení a eliminaci forem rizikového chování škola disponuje následujícími opatřeními:

- pedagogický dozor během školních přestávek,
- celodenní uzamykání vchodů do jednotlivých pavilonů,
- umístění videotelefonů u vstupů do jednotlivých pavilonů,
- vstup do šaten tělocvičny pod pedagogickým dozorem,
- kamerový systém v prostorách šaten, v chodbách pavilonu tělocvičny, před hlavním vstupem do budovy školy,

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

- zapojení celého pedagogického sboru a ostatních pracovníků školy,
- k eliminaci vandalismu na toaletách slouží důsledný pedagogický dohled nad žáky během přestávek v těchto prostorech,
- tabulka kázeňských přestupků a jejich hodnocení, které jsou zaneseny ve ŠŘ,
- u vstupu do školy viditelné označení – grafická značka „Zákaz kouření“ a text „Zákaz používání elektronických cigaret“.

Škola využila možnosti ŠVP a v jeho rámci zakomponovala primárně-preventivní témata a aktivity nenásilnou formou do výuky a každodenního života školy. Témata směřující k předcházení všech forem rizikového chování se promítají především ve vzdělávacích oblastech:

- Člověk a jeho svět – oblast vymezena pro 1. stupeň ZŠ, tematická oblast Člověk a jeho zdraví.
- Člověk a zdraví – obsahuje tři tematické oblasti Výchova ke zdraví, Občanská výchova (pro 2. stupeň ZŠ) a Tělesná výchova (pro 1. i 2. stupeň ZŠ).
- Současně využívá Průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Primárně-preventivní témata ve výuce

Ročník	Předmět	Období	Rizikové chování
1.	ČaS ¹¹	září	Agresivní chování.
	ČaS	květen	Sexuálně – rizikové chování.
	ČaS	červen	Poruchy příjmu potravy.
2.	ČaS	květen	Poruchy příjmu potravy.
	TH ¹²	září	Agresivní chování.
3.	ČaS	říjen	Agresivní chování.
	TH	průběžně	Prekriminální chování.
	ČaS	květen	Poruchy příjmu potravy.
	ČaS	květen, říjen	Rasismus a xenofobie.
4.	ČaS	červen	Poruchy příjmu potravy.
	ČaS	září	Rasismus a xenofobie.

¹¹ ČaS – Člověk a jeho svět.

¹² TH – třídnická hodina

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

	Čj ¹³	září	Agresivní chování.
5.	ČaS, Čj	duben, září	Agresivní chování.
	Čj	únor, duben	Závislostní chování.
	ČaS, Čj	leden, březen	Prekriminální chování.
	ČaS	červen	Sexuálně – rizikové chování.
	ČaS, M	květen, říjen	Poruchy příjmu potravy.
	TH	duben	Rasismus a xenofobie.
6.			
7.	Ov ¹⁴	říjen	Prekriminální chování.
	Ov	březen	Rasismus a xenofobie.
	Ov	září	Sekty.
8.	Př ¹⁵ , Ov	duben, září	Závislostní chování.
	Př, Ov	květen, červen, únor	Sexuálně – rizikové chování.
	Př	duben	Poruchy příjmu potravy.
	Př, Ov	březen, listopad	Rasismus a xenofobie.
	Ov	prosinec	Agresivní chování.
	Ov	říjen	Prekriminální chování.
9.	Ov	březen	Agresivní chování.
	Ov, Ch ¹⁶	březen, červen	Závislostní chování.
	Ov	prosinec, leden, březen	Prekriminální chování.
	Ov	březen	Sexuálně – rizikové chování.
	Ov	říjen	Rasismus a xenofobie.

Žáci 3. – 9. ročníku se prostřednictvím Školního parlamentu, který je koordinovaný školním metodikem prevence, podílejí na chodu školy, sami mohou svými podněty přispívat k celkovému zlepšování interiéru a exteriéru, pomáhají snižovat riziková chování, tím, že spolupracují v rámci svých kmenových tříd a hovoří o problémech a tématech, která jsou zde diskutována. Čtvrtým rokem je vydáván školní časopis nazvaný Pavučina, který tvoří redakční tým žáků druhého stupně. Přináší informace ze života školy, obce a úzce spolupracuje se Školním parlamentem.

¹³ Čj – Český jazyk

¹⁴ Ov – Občanská výchova

¹⁵ Př – Přírodopis

¹⁶ Ch – Chemie

1.3.2 Vnější zdroje školy

Spolupracující organizace:

Organizace:	Kontakt:	Telefon:
OSPOD	Bc. Ilona Příbylová, DiS.	565 351 349
PPP a SPC Vysočina	PaedDr. Zdeněk Martínek	565 381 370
	Mgr. Tereza Houšťková	730 566 780
SPC Vysočina	Mgr. Josef Láznička	703 167 536
Úřad práce Pelhřimov	Ing. Jitka Reichová	950 145 323
Policie ČR	Nrapr.. Bc. Eva Šmídová	974 274 207 702 274 019
Nemocnice Pelhřimov		565 355 111
Záchranná služba		565 355 119
HZS Pelhřimov		950 281 110
Městská knihovna Pelhřimov	Mgr. Iva Rajdlová	776 012 355
Centrum primární prevence Vrakbar	Mgr. Romana Kubů	736 523 660
SVP Jihlava	Mgr. Miroslava Florianová	778 409 218
Město Pelhřimov		565 351 111
Český červený kříž		565 323 366
Muzeum Vysočiny Pelhřimov		565 323 184
Dům dětí a mládeže	Kateřina Matějů	606 041 098
Hodina H	Eva Havlíčková	723 902 099

1.4 Stanovení cílů MPP

1.4.1 Dlouhodobé cíle

Efektivní primární prevence v sobě zahrnuje takové programy, které pomáhají žákům odolávat sociálnímu tlaku vedoucímu k nežádoucímu chování. Vede je ke zkvalitňování komunikace, osvojování a rozvíjení sociálně emočních dovedností, zvládnutí konfliktů, zátěžových situací, odmítání legálních i nelegálních návykových látek, zvyšování jejich zdravého sebevědomí atd. Primární prevence je založena na soustavnosti, aktivitě, názornosti a uvědomělosti. Působí na cílovou skupinu v průběhu celé školní docházky. Žáci se aktivně zapojují do všech činností a sami pracují na splnění cílů.

Aktivity pro:

- vytvoření dobrého školního prostředí a příznivého klima jednotlivých tříd,
- osvojování pozitivního sociálního chování,
- vytvoření mravních a morálních hodnot,
- participace, porozumění a spolupráce v třídním kolektivu,
- respektování názorů druhých, seberealizace,
- vyrovnání rozdílů mezi materiálními a psychickými podmínkami v rodinách,
- dodržování stanovených pravidel,
- kritické myšlení,
- vyjadřování emocí, zvyšování sebedůvěry,
- soudržnosti kolektivu a podpory vzájemných vztahů a důvěry.

1.4.2 Krátkodobé cíle

1. stupeň

V letošním školním roce budeme na 1. stupni pokračovat v prevenci sociálně patologického jevu **Kyberšikana**, zaměříme se celkově na virtuální svět - Média.

V současné době se moderní technologie stávají neoddělitelnou součástí světa každého žáka, proto považujeme tuto problematiku za velice aktuální. Zaměříme se na správné používání komunikačních technologií, prevence chování a bezpečnost na internetu (youtube a sociální sítě). Dále se budeme věnovat, tak jako v předcházejících letech, podpoře a budování přátelského klima v třídním kolektivu, které tvoří základ prevence sociálně patologických jevů. Současně budeme plánovat další preventivní aktivity k předcházení rizikového chování dle aktuální situace a základy slušného chování, neboť jsme v loňském školním roce zaznamenali nevhodné vztahy v třídním kolektivu a chování dětí vůči sobě.

2. stupeň

V letošním školním roce se na 2. stupni zaměříme na vztahy a komunikace v třídním kolektivu, šikana, kyberšikana a sociální sítě. A to vzhledem k tomu, že jsme v loňském školním roce zaznamenali nevhodné vztahy v třídním kolektivu a chování dětí vůči sobě. Na základě zjištěných poznatků během loňského školního roku jsme se rozhodli pokračovat v prevenci rizikového chování formou podpory dobrých vztahů v třídním kolektivu a současně budeme plánovat další preventivní aktivity k předcházení rizikového chování dle aktuální situace. Budeme pokračovat ve spolupráci s Policií ČR s preventivními programy na aktuální téma. V 8. ročníku v rámci předmětu pracovní činnosti bude probíhat program na podporu odhalení vlastností, dovedností a schopností žáků k výběru budoucího povolání.

Pro žáky:

- sledování psychosociálního klimatu ve třídě (vnímání, prožívání, hodnocení toho, co se ve třídě už odehrálo nebo se právě odehrává – třídní učitel, asistent pedagoga, další vyučující, vychovatelky),
- udržování pozitivních vztahů ve třídě (společné akce, výlety apod.),
- zajištění preventivního programu ve spolupráci s organizacemi, které se touto problematikou zabývají,
- zajištění další formy prevence na téma dobré vztahy v třídním kolektivu (pravidelné třídnické hodiny),
- další preventivní aktivity na základě aktuální situace,

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

- žáci se mohou podílet na dění ve škole – Školní parlament,
- zapojení do projektu „Nenech to být“ – boj proti šikaně a vylučování z kolektivu na školách.

Pro učitele:

- seznámí se s MPP školy,
- absolvují odborné přednášky a semináře pro lepší orientaci v problematice rizikového chování,
- mapují situaci ve třídách.

Pro rodiče:

- seznámí se se ŠŘ a MPP, které též najdou na webových stránkách školy,
- informace pro rodiče na plenárním zasedání, třídních schůzkách, DOD, konzultačních hodinách, setkání na 1. stupni učitel – rodič – žák,
- zlepšit komunikaci rodičů a školy,
- přednášky na aktuální téma rizikového chování,
- rodiče se mohou obrátit na školu s problémem.

1.5 Programy primární prevence na naší škole

Název akce	Cílová skupina	Zajišťuje
Programy primární prevence	1–6. ročník	Charita Jihlava – Vrakbar
Projektový den – den zdraví	2. stupeň	ZŠ
Dopravní výchova	4. ročník	DDM
Finanční gramotnost – Abeceda peněz	2. ročník	Česká Spořitelna
Relaxační ráno	1. stupeň	Pavčina Císařová
Právní vědomí a drogy	8 + 9. ročník	PČR
Nebezpeční virt. komunik.	7. ročník	PČR
První pomoc do škol	4. ročník	Záchranná služba
Žákovský parlament	3.-9.ročník	Mgr. Markéta Hupková
Projektový den – stromy	1., 5. ročník	Ekologické středisko Mravenec
Pan Hořák se zvířaty	1. stupeň	Mgr. Petra Paclíková

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Sebezpoznání	8. ročník	Eva Havlíčková
Program se školní psycholožkou	3., 7. ročník	Mgr. Zuzana Trpáková
Beseda s pracovníky IPS ÚP	8. ročník	ÚP ČR Pelhřimov
Projekt – včely	3., 4. ročník	TU + AP
Den Země 2022	2., 8. ročník	Středisko ekologické výchovy
Projektový den – člověk	3. ročník	TU + AP
Projekt – včely	2. ročník	Mgr. Charouzek L., Mgr. Pařil A., Mgr. Sobek J.
Prevence úrazů	3. ročník	TU + AP

1.6 Aktivity k doplnění výuky

Název akce	Cílová skupina	Zajišťuje
Návštěva městské knihovny Pasování Haló, Haló paní kočko	1. ročník	Městská knihovna Pelhřimov
Pěší výlety	1.-9. ročník	TU + AP
Sportovní den	5 + 7. ročník	TU + AP
Fotbalový turnaj	8., 9. ročník	DDM, Mgr. Charouzek L.,
Čtenářská lekce	2. ročník	TU + AP
Slavnostní rozloučení	9. ročník	Třídní učitelé
Přespolní běh	2. stupeň	Mgr. Pechová R.
Škola v pohybu	2., 4. ročník	p. Moravec
Florbalový zápas	6–7. ročník	Mgr. Charouzek L.
Cizinci – angličtina	3–4. ročník	Hodina H
Halloween	1. – 2. stupeň	Hodina H
Bruslení	2. stupeň	Mgr. Charouzek L., Mgr. Belžíková M., Mgr. Strnad L.
Školní výlety	1. – 2. stupeň	TU + AP

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Florbal Cup	1. stupeň	Mgr. Charouzek L., Mgr. Pařil A.
Zdobení stromečku	2. ročník	TU + AP
Mikulášské vyučování	1. ročník	TU + AP
Lyžování Křemešník		Mgr. Charouzek L., Mgr. Pařil A., Mgr. Sobek J.
Listování	1.,2.,3.,7.,8.,9. ročník	Hodina H
LVK	8. ročník	Mgr. Charouzek L., Mgr. Pařil A., Mgr. Belžíková M.
Projekt – zimní olympiáda	1., 4. ročník	TU + AP
Lyžařské závody Křemešník	4. – 9. ročník	Mgr. Charouzek L., Kolářová A.
Program pro předškoláky	předškoláci	Mgr. Simandlová M., Mgr. Paclíková P.
Výtvarná soutěž	1. ročník	TU + AP
Vybíjená	6–7. ročník	DDM, Mgr. Pechová R.
Kino – Nicholas Winton	2. stupeň	Mgr. Vlastníková K.
Turnaj v kuželkách	5–6. ročník	Mgr. Pechová R.
Občánek	4. ročník	TU + AP
LAO	1-9. ročník	ZŠ
Školní kola olympiády v různých předmětech	2. stupeň	vyučující jednotlivých předmětů
Okresní kola olympiády v různých předmětech	2. stupeň	DDM
Óda na radost – rekord	1-2. stupeň	Město rekordů

Zpracoval: Mgr. Markéta Hupková, školní metodik prevence _____

Schválil: Mgr. Šárka Třísková, ředitelka školy _____

Platnost: 1. září 2022

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM